

Een modern fundament voor alle werkenden

De situatie van werkenden in Nederland is in de loop der decennia sterk verbeterd. Tegelijkertijd is de structuur van onze economie en onze samenleving in diezelfde tijd enorm veranderd. Waar werkenden van oudsher behoefte hebben aan zekerheden – in inkomen en werk – willen zij tegenwoordig ook zelf kunnen bepalen op basis van welke arbeidsverhouding zij werken. Daarnaast vragen steeds meer bedrijven en publieke werkgevers om wendbaarheid, omdat zij projectmatiger werken of om crises het hoofd te kunnen bieden. De groei van het aantal zelfstandig ondernemers en moderne werkvormen, in combinatie met de wens tot wendbaarheid van werkgevers, heeft geleid tot onevenwichtigheid in het sociaal stelsel. Dit vraagt om een oplossing die we samen moeten creëren. Een arbeidsmarkt die past bij deze tijd creëert zekerheid voor iedereen en respecteert de behoefte aan wendbaarheid en vrijheid van zowel werkenden als werkgevers en opdrachtgevers.

De economie en arbeidsmarkt stellen politiek en sociale partners continu voor nieuwe uitdagingen. In gegarandeerde sociale zekerheden zit voor veel werkenden nog potentie voor verbetering. Daarnaast is het zinvol een dialoog aan te gaan hoe we concurrentie op loonkosten kunnen verminderen. Bestaande regelingen in het arbeidsrecht en ons sociale stelsel zijn bovenal slechts representatief voor een deel van de arbeidsmarkt. Neem de groep zzp'ers, die ruim 13% van alle werkenden vertegenwoordigt. Deze groep heeft (nog) geen zelfstandige status binnen de wet en het arbeidsrecht en mist ook een zetel aan de tafel van het polderoverleg.

De commissie-Borstlap concludeerde vorig jaar al scherp dat 'verankering van de bestaande polderorganen in werkend Nederland niet is voltooid'. De commissie adviseert ruimte te geven aan een brede maatschappelijke alliantie. Het zou een logische ontwikkeling zijn zo'n alliantie representatief te laten zijn voor alle belangen van werkend Nederland.

Als we als politiek en werkveld kunnen komen tot een sociaal stelsel dat bij arbeidsongeschiktheid inkomenszekerheid waarborgt voor de hele beroepsbevolking worden veel actuele arbeidsrechtelijke frontlijnen opeens futiel. Contractvorm, bijvoorbeeld, wordt dan van doel tot middel. Dat creëert de ruimte voor een modern arbeidsrecht dat zowel werkenden als werkgevers vrijheid en wendbaarheid biedt.

Demissionair minister Koolmees zette in zijn brief van 26 maart 2021 uiteen hoe hij het voorstel van de Stichting van de Arbeid wil uitwerken om te komen tot een verplichte verzekering voor zelfstandigen tegen het arbeidsongeschiktheidsrisico. Zoals gezegd opteren wij voor een samenhangend model dat van toepassing is op alle werkenden. Wij nodigen alle partijen uit om gezamenlijk te komen tot een modern samenhangend sociaal stelsel met basiszekerheid voor iedereen, bijvoorbeeld met de volgende oplossingen.

Basisregeling

Een basisregeling is een elegante vorm om voor alle werkenden inkomenszekerheid te creëren bij arbeidsongeschiktheid, zonder dat dit ten koste gaat van de ondernemersvrijheid van de zelfstandig ondernemer. Door de grote collectiviteit van een dergelijke regeling is bovendien het risico van uitholling van het sociaal stelsel van de baan. Met een basisregeling als fundament worden alle vraagstukken over werknemer of ondernemer veel minder relevant. Zo'n regeling kan eenvoudig en begrijpelijk zijn en creëert een kader voor inkomenszekerheid, wendbaarheid en vrijheid in contractvormen voor werkenden en werkgevers.

Met een nieuwe basisregeling voor alle werkenden creëren we verschillende voordelen:

- De contractvorm is niet langer relevant.
- Keuzevrijheid in hoe iemand wil werken, onder welke contractvorm, kan makkelijker geregeld worden.
- Wendbaarheid voor bedrijven wordt makkelijker om te organiseren.
- Het wegvallen van werk door arbeidsongeschiktheid is voor de hele beroepsbevolking verzekerd. Daarboven heeft iedereen de ruimte om zaken zelf te organiseren of extra te verzekeren.
- De nieuwe basisregeling, zo mogelijk gekoppeld aan een collectieve basisvoorziening voor scholing, geeft zekerheid, waardoor de mogelijkheid ontstaat mensen zich breder kunnen ontwikkelen en zo ook breder en langer inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt.
- Bij het inregelen van een basisregeling kan er voldoende ruimte blijven voor zelfstandig ondernemers om via fiscale facilitering zelf een buffer op te bouwen bij het wegvallen van opdrachten, scholing en aanvullende oudedagsvoorziening.
- De smeeroliefunctie van arbeidsmarktintermediairs in de allocatie en ontwikkeling van werkenden en in de wendbaarheid van werkgevers kan beter worden benut.

Inkomenszekerheid versus Werkzekerheid

Steeds minder mensen werken hun hele leven voor dezelfde organisatie. Dat heeft meerdere redenen. De aard van werk is veranderd, werkenden omarmen zelf de mogelijkheid van het hebben van meerdere opeenvolgende banen, maar ook organisaties veranderen. Zij werken steeds vaker projectmatig en kennen bovendien gemiddeld een kortere levensduur. Dat zorgt ervoor dat we in arbeidsmarktbeleid rekening moeten houden met het gegeven dat mensen in hun werkzame leven meerdere carrières maken en via verschillende contractvormen inzetbaar zijn. De vraag naar andere vormen van werkzekerheid neemt hiermee toe.

Elk element, inkomenszekerheid, werkzekerheid en de vrijheid een contractvorm te kunnen kiezen, dienen in samenhang verder ontwikkeld en ingevoerd te worden. Daarom is het belangrijk dat de polder openstaat voor nieuwe deelnemers, die hun invloed kunnen nemen met dit nieuwe geluid. Alleen dan kun je toewerken naar een moderne arbeidsmarkt die zekerheid creëert voor iedereen en rekening houdt met de behoefte aan wendbaarheid en vrijheid van zowel werkenden als werkgevers en opdrachtgevers.

Namens:

De Werkvereniging (vertegenwoordigt modern werkenden: 600 leden en 20.000 indirecte leden)

Bovib (vertegenwoordigt 42 onafhankelijke en kwalitatieve intermediairs en brokers: omzet 4 miljard)

VVEM (brancheorganisatie Vereniging Van Evenementenmakers: locaties, organisatoren en toeleveranciers die optimaal gebruik maken van alle flexibele werkvormen en miljoenen mensen per jaar als bezoekers verwelkomen)

NBBU (vertegenwoordigt 1.300 arbeidsmarktintermediairs)